

Sygn. akt VIII U 282/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy
Protokolant:	Maria Szczęsna

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2015 r. w Gliwicach

sprawy H. W. (W.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury, wysokość świadczenia

na skutek odwołania H. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 19 stycznia 2015 r. **nr** (...) 1 (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Jolanta Łanowy

Sygn. VIII U 282/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 stycznia 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu H. W. ponownego przeliczenia emerytury z uwzględnieniem nowej kwoty bazowej do części socjalnej, ponieważ ubezpieczony otrzymuje już emeryturę górniczą i brak jest innego tytułu uzasadniającego przyznanie kolejnej wcześniejszej emerytury górniczej.

Ubezpieczony w odwołaniach od tej decyzji domagał się jej zmiany i przeliczenia emerytury na podstawie art. 53 ust. 4 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2013r., poz. 1440 – j.t.), gdyż przepracował 30 m-cy w okresie następującym po uzyskaniu prawa od świadczenia.

ZUS w odpowiedzi na powyższe wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji. W uzasadnieniu wskazał, iż prawo do emerytury górniczej można uzyskać tylko raz, a ust. 2 art. 50a nie stanowi odrębnej podstawy do przyznania emerytury górniczej osobom mającym już ustalone prawo do tej emerytury.

Sąd połączył sprawy os sygn. akt VIII U 366/15 i VIII U 282/15 do wspólnego rozpoznania i prowadzenia pod wspólną sygn. VIII U 282/15.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

H. W. od 29.12.2006r. jest uprawniony do emerytury górniczej przyznanej na podstawie ówczasnie obowiązujących art. 34 i 49 ustawy emerytalnej – decyzją z dnia 5.01.2007r. do ustalenia podstawy wymiaru składek przyjęto dochód stanowiący wynagrodzenie z 10 lat kalendarzowych – od 01.1986r. do 12.1995r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalony został na poziomie 285,67% i ograniczony do maksymalnej wysokości 250%. Podstawa wymiaru, obliczona przez pomnożenie wppw przez kwotę bazową - 1977,20 zł wyniosła 4943 zł. W związku z kontynuowaniem zatrudnienia od 1.09.2010r. i tym samym zmianą stażu pracy, świadczenie na wniosek ubezpieczonego było kilkakrotnie przeliczane – ostatnio decyzją z 2.10.2014r. Do ustalenia wysokości emerytury ZUS uwzględnił ostatecznie 32 lata, 10 m-cy.

Wnioskiem z 7.01.2015r. odwołujący wystąpił do ZUS o ponowne przeliczenie wysokości emerytury z uwzględnieniem art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej.

W dniu 19.01.2015r. ZUS wydał decyzję odmowną.

Sąd ustalił, iż z dniem 12.12.1995r. ubezpieczony ukończył 60 r. życia, udowodnił 30 lat, 3 m-ce i 5 dni pracy górniczej i tyle samo pracy górniczej w rozumieniu art. 50c ust. 1.

Stan faktyczny jest bezsporny między stronami. Został ustalony na podstawie akt emerytalno – rentowych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Kwestia sporną w przedmiotowej sprawie było ustalenie czy ubezpieczonemu posiadającemu prawo do emerytury od 2006r. na podstawie art. 34 i 49 u.e.r. z FUS, Dz. U. z 2004r., nr 39, poz. 353 ze zm. - (obecnie obowiązującego art. 50a ust. 2) przysługuje – zgodnie z jego żądaniem – prawo do przeliczenia wysokości emerytury po emeryturze poprzez uwzględnienie nowej kwoty bazowej do tzw. części socjalnej podstawy wymiaru świadczenia w związku z podleganiem przez niego ubezpieczeniom społecznym przez 30 m-cy po uzyskaniu świadczenia (art. 53 ust. 4), czy też – jak podnosi organ rentowy w zaskarżonej decyzji i odpowiedzi na odwołanie – nie ma możliwości zastosowania nowej kwoty bazowej (obowiązującej z dnia zgłoszenia wniosku) gdyż byłoby to jednoznaczne z ustaleniem prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a ust. 1, co jest wykluczone z uwagi na pobieranie przez ubezpieczonego wcześniejszej emerytury górniczej uzyskanej w wieku 51 lat, wobec czego art. 50 a ust. 2 nie będzie stanowił odrębnej podstawy prawnej.

Sąd podzielił stanowisko ZUS.

Ubezpieczony uzyskał uprawnienia emerytalne od 29.12.2006r., gdyż z tym dniem spełnił wszystkie przesłanki określone w art. 34 ust. 2 i 49 ustawy o emeryturach i rentach z FUS – osiągnął wiek emerytalny – 50 lat, udowodnił 25 lat pracy górniczej w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 36 ust. 1, urodził się między 31 grudnia 1948 r. a 1 stycznia 1969 r., nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, rozwiązał stosunek pracy.

Powyższe normy prawne uchylono na mocy ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy - Karta Nauczyciela (Dz. U. Nr 167, poz. 1397 z późn. zm.). Nowelą tą uchylono dotychczasowe przepisy regulujące prawo do emerytury (art. 34-38, 48-49) i przeniesiono je z wieloma modyfikacjami (zastrzegającymi warunki przyznawania prawa do tych świadczeń) do wprowadzonego do ustawy o e.r. z FUS rozdziału 3a zatytułowanego „emerytury górnicze”. Zasadniczo treść art. 34 została powtórzona w obowiązującym od 1 stycznia 2007 art. 50a, z tą różnicą, iż po nowelizacji zastrzeżono warunki nabycia uprawnień emerytalnych – wydłużono okres pracy górniczej z 5 na 10 lat (por. art. 34 ust. 1 pkt 2 z art. 50a ust. 1 pkt 2) oraz wprowadzono

inne modyfikacje - na podstawie obowiązujących przepisów do okresów pracy górniczej nie zalicza się już okresu niezdolności do pracy z tytułu wypadku w drodze do pracy lub z pracy, za które wypłacone zostało wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy albo świadczenie rehabilitacyjne, innych okresów niezdolności do pracy z powodu choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną oraz okresu urlopu/świadczenia górniczego. Konsekwencją zmiany jest również fakt, iż po dniu 31 grudnia 2006r. przy ustalaniu górniczych uprawnień emerytalnych nie jest już brana pod uwagę data urodzenia górnika.

Wysokość emerytury zależy od dwóch elementów: części stałej – socjalnej świadczenia tj. 24% kwoty bazowej oraz części indywidualnej zależnej od lat okresów ubezpieczenia i przychodów uzyskiwanych w przyjętym okresie ubezpieczenia (podstawa wymiaru) (art. 53 ust. 1).

Przy ustalaniu podstawę wymiaru emerytury w sytuacji posiadania wcześniej ustalonego prawa do emerytury zasadą jest przyjęcie podstawy wymiaru poprzedniego świadczenia (art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 u.e.r.f.u.s.). Emeryturę – zgodnie a art. 53 ust. 3 - której podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru świadczenia, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2, oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia uprawnień do emerytury. Wyjątek od powyższego – tj. przyjęcie aktualnej kwoty bazowej - ust. 4 cytowanego art. 53 – będzie możliwe wtedy, gdy zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał za podstawę wymiaru emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Zatem w przypadku ustalenia wysokości emerytury do obliczenia której uwzględniono podstawę wymiaru innej emerytury podstawę wymiaru świadczenia stanowi zwaloryzowana podstawa wymiaru poprzedniej emerytury zaś część socjalną ustala się jako 24 % kwoty bazowej obowiązującej w dacie nabycia prawa do nowej emerytury jeśli zainteresowany posiada 30 miesięczny okres podlegania ubezpieczeniom następujący pod dacie nabycia pierwszego świadczenia. Podleganie ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia pracowniczego daje więc podstawę w okolicznościach sprawy do przeliczenia wyłącznie składnika socjalnego w oparciu o nową kwotę bazową (uchwała Sądu Najwyższego 7 sędziów z dnia 10 września 2009 r. I UZP 6/09).

Wątpliwości – kontekście ustalania prawa do emerytury po emeryturze - budzi natomiast interpretacja określenia „nabycie uprawnień do świadczenia”, tzn. czy skorzystanie z art. 53 i obliczenie na nowo emerytury oznacza uzyskanie prawa do nowego świadczenia czy też przeciwnie – nie wiąże się z ustaleniem nowego świadczenia, tym samym stanowiąc samoistną podstawą do obliczenia wysokości emerytury.

Powyższa kwestia nie została jednoznacznie rozstrzygnięta w orzecznictwie. Sąd orzekający interpretując powyższy przepis w stanie faktycznym ustalonym w niniejszej sprawie podzielił stanowisko organu rentowego, uznając iż art. 54 ust. 4 nie jest samoistną podstawą do obliczenia wysokości emerytury ale jest związany z ustaleniem prawa do nowego świadczenia.

W niniejszym przypadku spełnienie przez ubezpieczonego przesłanek wcześniejszej emerytury górniczej określonych w art. 50a ust. 1 (osiągnięcie 55 lat) przy pobieraniu już przez niego emerytury w obniżonym wieku (po spełnieniu przesłanek określonych w uprzednio obowiązującym art. 34 - art. 50a ust. 2) nie jest spełnieniem przesłanek nowego świadczenia emerytalnego, nie stanowi odrębnego tytułu do uzyskania świadczenia. Tylko zatem przy ustalaniu prawa do emerytury (kolejnej) jest możliwe zastosowanie tego przepisu, np. w przypadku spełnienia przez osobę pobierającą wcześniejszą emeryturę przesłanek warunkujących uzyskanie prawa do świadczenia w powszechnym wieku emerytalnym.

Świadczenia określone w dwóch ustępach art. 50a nie są dwoma różnymi świadczeniami. Sąd uznał bowiem za Sądem Apelacyjnym w Katowicach, iż „przewidziana w art. 50a u.e.r.f.u.s. górnicza emerytura, której nabycie ustawodawca wiąże z osiągnięciem stosownego wieku, uzależnionego od określonego okresu pracy górniczej przewidzianej w art. 50c ust. 1 u.e.r.f.u.s. - pomimo, iż warunki do jej uzyskania określono w dwóch odrębnych ustępach tego przepisu, faktycznie stanowi rodzajowo tożsame świadczenie. W konsekwencji też ubezpieczony, któremu z chwilą osiągnięcia

wieku 51 lat przyznano prawo do górniczej emerytury na podstawie ust. 2 omawianego art. 50a u.e.r.f.u.s. (dawniej art. 34) tj. wobec wykazania okresu pracy górniczej wynoszącego łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, po ukończeniu 55 lat życia - tylko z tej przyczyny - nie nabeździe prawa do górniczej emerytury przewidzianej w ust. 1 art. 50a u.e.r.f.u.s., albowiem w istocie po jego stronie nie wystąpiły jakiegokolwiek przesłanki uzasadniające uzyskanie prawa do kolejnego świadczenia - nadal uzależnionego od wykazania okresu pracy górniczej wynoszącego łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 25 lat, w tym co najmniej jedynie 10 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1 u.e.r.f.u.s. (wyrok SA w Katowicach z dnia 5.03.2013r. III AUa 1117/12).

Reasumując, skoro w przypadku ubezpieczonego nie można mówić o nabyciu prawa do nowego świadczenia, nie przysługuje mu również prawo do przeliczenia wysokości świadczenia według nowej aktualnej kwoty bazowej w części socjalnej, pomimo iż przez 30 m-cy podlegał ubezpieczeniu.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

(-) SSO Jolanta Łanowy